

2010-12-02 08:37 CET

Hög arbetslöshet konserverar sig själv men stark krona ger jobb

När arbetslösheten väl stigit i Sverige har den svårt att sjunka igen. Det har flera olika orsaker, visar en ny avhandling från Stockholms universitet. Nationalekonomen Hans Lindblad, till vardags statssekreterare vid Finansdepartementet, visar i sin forskning att det kan bero på att de arbetslösa snabbt tappar sina färdigheter. Lindblad visar också att en starkare real växelkurs stärker köpkraften och dämpar arbetslösheten. Men även arbetslöshetsersättningen, rörligheten på arbetsmarknaden och konkurrensen påverkar sysselsättningsnivån.

Avhandlingen består av fyra fristående uppsatser. Den första, som är Hans Lindblads licentiatavhandling, visar empiriskt att det finns betydande trögheter i den svenska arbetslösheten. När väl arbetslösheten stigit finns det bara svaga tendenser till att den sjunker tillbaka. Skälen till detta kan vara flera, enligt Hans Lindblad.

– Det kan till exempel vara så att arbetslösas kunskaper och färdigheter minskar snabbt. Ett annat skäl kan vara att företagen i ekonomiska kristider snabbt mönstrar ut realkapital som tar betydande tid att ersätta, säger Hans Lindblad.

Köpkraften gröps ur

Den andra uppsatsen, visar bland annat på vikten av att beakta den reala växelkursen (det vill säga konkurrenskraften mot andra länder) vid analyserandet av arbetslöshetens utveckling. En svagare real växelkurs gröper ur hushållens köpkraft. Detta driver upp löntagarnas lönekrav och därmed företagens reala lönekostnader, vilket i sin tur minskar efterfrågan på arbetskraft. Den empiriska analysen visar att effekten på arbetslösheten vid en svagare växelkurs är stor.

Då den reala växelkursens utveckling påverkar arbetslösheten är det viktigt att förstå vad som driver växelkursen. Därför beskriver Lindblad, i den tredje uppsatsen, utvecklingen av de tre reala växelkurserna mellan den svenska kronan, euron och den amerikanska dollarn.

Bra prognosverktyg

Viktiga drivkrafter är bland annat relativ potentiell produktionsförmåga, ett lands möjligheter att ta bättre betalt för sin export i förhållande till andra samt den relativa styrkan i de offentliga finanserna. Högre potentiell produktion, bättre betalt för sina produkter samt starkare offentliga finanser innebär att invånarna blir relativt sett rikare. Ju rikare man är desto mer vill man köpa och desto mindre vill man jobba. Båda dessa faktorer tenderar till att driva upp den inhemska prisnivån i förhållande till omvärlden. Detta innebär att den reala växelkursen stärks. Växelkursmodellerna fungerar också väl som prognosverktyg.

Höjd a-kassa – lägre sysselsättning

Den fjärde uppsatsen, som är teoretisk, visar hur arbetslöshetsersättning, rörlighet på arbetsmarknaden samt konkurrens påverkar löner och sysselsättning. Effekten på löner och sysselsättning vid höjd arbetslöshetsersättning är inte entydig. Den kan både höja och sänka sysselsättningen beroende på hur fackföreningarna betar sig. Under rimliga antaganden leder dock höjd a-kassa till högre löner och därmed lägre sysselsättning. En annan vanlig slutsats är att en högre grad av egenfinansiering av a-kassan dämpar arbetslösheten. Inte heller detta kan entydigt fastställas, men under rimliga antaganden leder höjd egenfinansiering till lägre lönekrav och högre sysselsättning. Slutligen visar Lindblad att ökad rörlighet och ökad konkurrens leder till lägre löner och högre sysselsättning.

Avhandlingens titel: *”Essays on Unemployment and Real Exchange Rates”.*

Disputationen: 3 december 2010 kl. 13.00, William-Olssonsalen, Geovetenskapens hus, Svante Arrhenius väg 14, Frescati.

Ytterligare information

Hans Lindblad

Tel 08-405 48 39

E-post: hans.lindblad@finance.ministry.se

sinnen möts och utvecklas. Universitetet deltar i regionala, nationella och internationella samarbeten, i debatt och i samhällsutveckling. Här är mer än 50 000 studenter och 6 000 medarbetare verksamma inom humaniora, juridik, naturvetenskap och samhällsvetenskap.

Kontaktpersoner

Presstjänsten

Presskontakt

Stockholms universitet, centralt

press@su.se

08-16 40 90